

ΜΟΝΟΠΑΡΑΜΕΤΡΙΚΗ ΚΑΙ
ΠΟΛΥΠΑΡΑΜΕΤΡΙΚΗ
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟ ΓΕΩΧΗΜΙΚΗΣ ΑΝΩΜΑΛΙΑΣ

- Στατιστική ανάλυση του γεωχημικού δείγματος → μας δίνει πληροφορίες για τον γεωχημικό πληθυσμό που μελετάμε.
- Ποσοτικοποίηση Αβεβαιότητας των μετρήσεων
- Πειραματικά δεδομένα → οργανωμένα με τρόπο που επιτρέπει την εύκολη εισαγωγή και διαχείρισή τους στον υπολογιστή.
- Στατιστική εκτίμηση με υπολογισμούς παραμέτρων και εξέταση υποθέσεων.

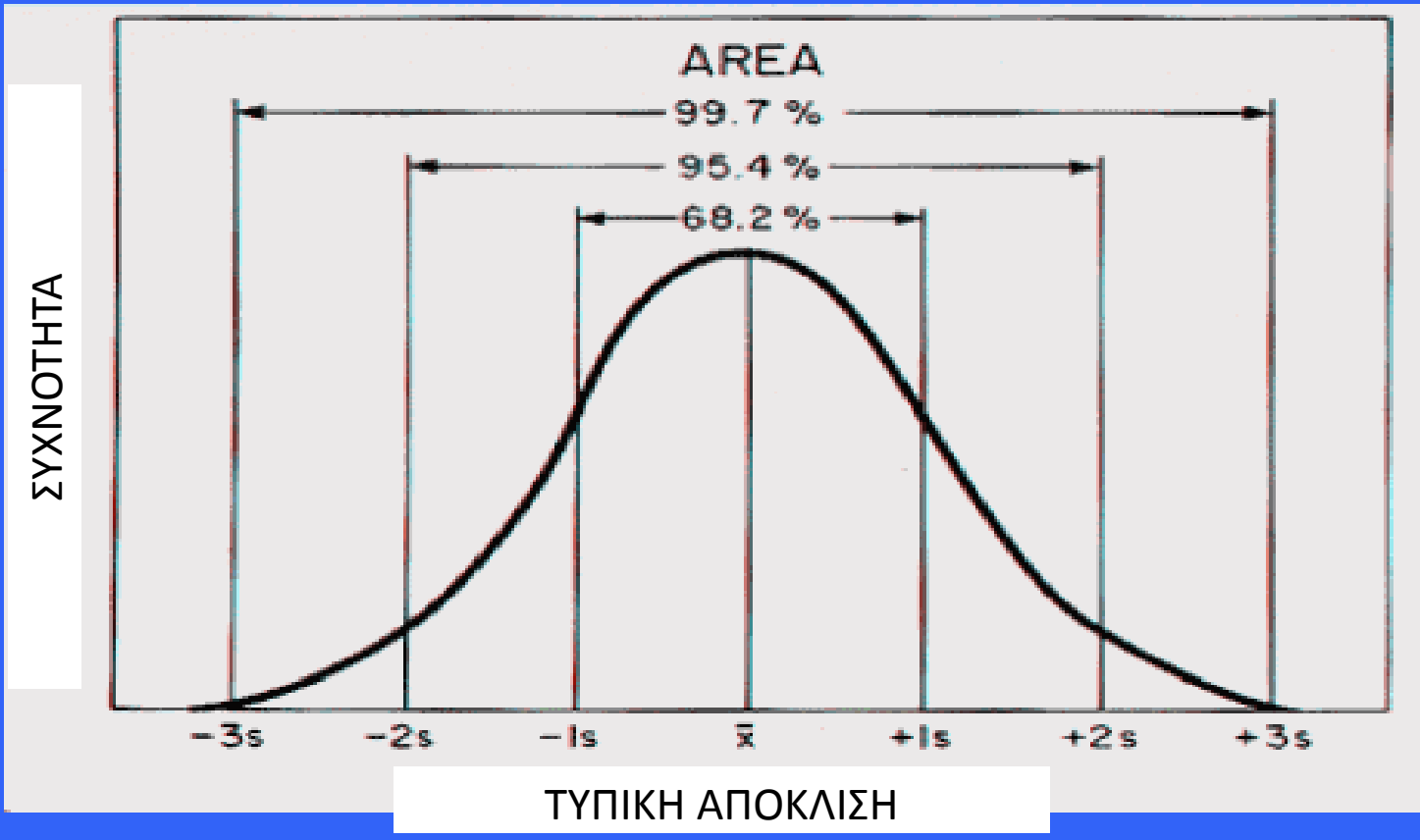
ΒΗΜΑΤΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

1. **Μονοπαραγοντική** (univariate) ανάλυση → Απεικόνιση και μελέτη της στατιστικής κατανομής των δεδομένων ανά παράμετρο ενδιαφέροντος
2. Υπολογισμός περιγραφικών στατιστικών παραμέτρων.
3. Αναγνώριση απόμακρων τιμών.
4. Προσδιορισμός τιμών «γεωχημικού πλαισίου».
5. Αναγνώριση «γεωχημικής ανωμαλίας»
6. **Ανάλυση με 2 μεταβλητές** (bivariate stats) → σχέση μεταξύ μεταβλητών
Συντελεστής συσχέτισης, μέθοδος ελαχίστων τετραγώνων
7. **Πολυμεταβλητή ανάλυση** (multivariate stats) → ομαδοποίηση δεδομένων
(Factor analysis, Principal Components Analysis)
8. **Γεωστατιστική ανάλυση** → χωρική διάσταση (semivariograms and kriging)

ΚΑΜΠΥΛΗ ΚΑΝΟΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ

4

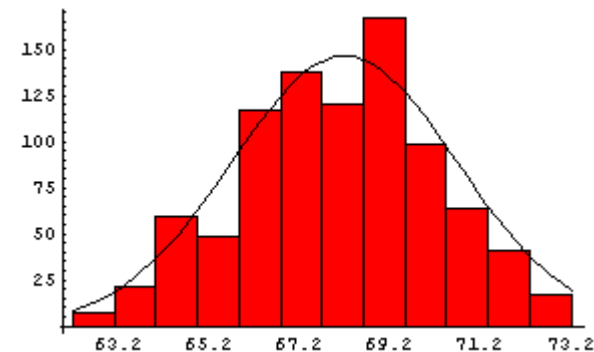
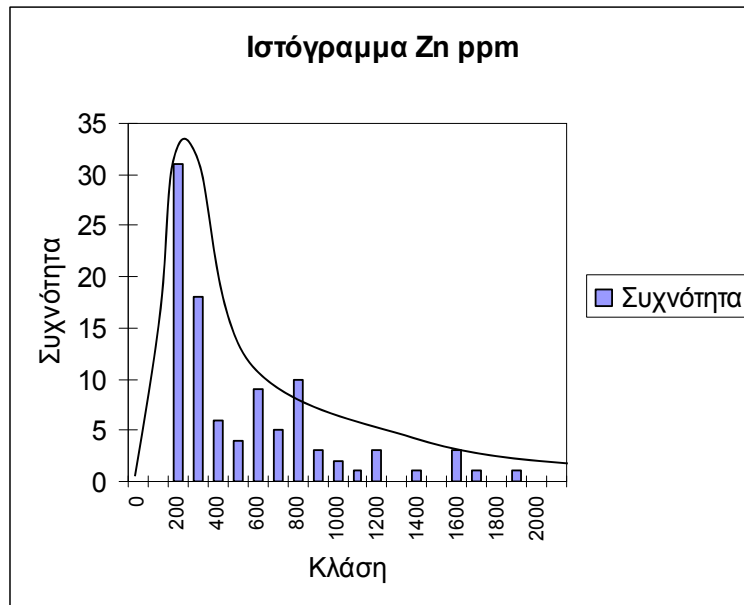
Gaussian Curve

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

5

- Έλεγχος με γραφικές μεθόδους (π.χ. ιστόγραμμα) ή με εφαρμογή στατιστικών δοκιμών.
- Ο υπολογισμός πολλών στατιστικών παραμέτρων προϋποθέτει κανονική κατανομή δεδομένων → **πιθανή αναγκαιότητα η μετατροπή** (π.χ. με λογαρίθμιση) **για κανονικοποίηση**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ – (Α) ΕΓΓΥΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΙΜΗ

6

ο **αριθμητικός μέσος** ή μέση τιμή (arithmetic mean or average) n μετρήσεων:

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

διάμεσος (median), δηλαδή η τιμή για την οποία το ήμισυ των δειγμάτων στην κατανομή έχει τιμές μικρότερες και το ήμισυ μεγαλύτερες. Η διάμεση τιμή αποτελεί πιο σταθερή παράμετρο από τη μέση τιμή σε περιπτώσεις λίγων μετρήσεων ($n < 5$).

τιμή μέγιστης συχνότητας (mode). Τα δεδομένα υποδιαιρούνται σε ειδικά διαστήματα (κλάσεις) και λαμβάνεται το κέντρο της κλάσης με την υψηλότερη συχνότητα. Πολλές γεωχημικές κατανομές έχουν περισσότερες από μία τιμή μέγιστης συχνότητας.

Ο **γεωμετρικός μέσος** (geometric mean). Η μέση τιμή του δεκαδικού λογαρίθμου των δεδομένων.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ – (B) ΔΙΑΣΠΟΡΑ

7

Περιοχή ή εύρος τιμών (range). Η διαφορά μεταξύ της μέγιστης και της ελάχιστης τιμής των δεδομένων.

Διακύμανση (variance). Το τετράγωνο της μέσης διαφοράς μεταξύ τιμών δεδομένων και της μέσης τιμής τους:

$$s^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n - 1}$$

Τυπική απόκλιση (standard deviation). Η τετραγωνική ρίζα της διακύμανσης. Είναι η συνηθέστερη παράμετρος έκφρασης της διασποράς και σε αντιδιαστολή με τη διακύμανση εκφράζεται με τις μονάδες μέτρησης της μέσης τιμής.

Σχετική τυπική απόκλιση (coefficient of variation). Ο λόγος:
τυπική απόκλιση / μέση τιμή

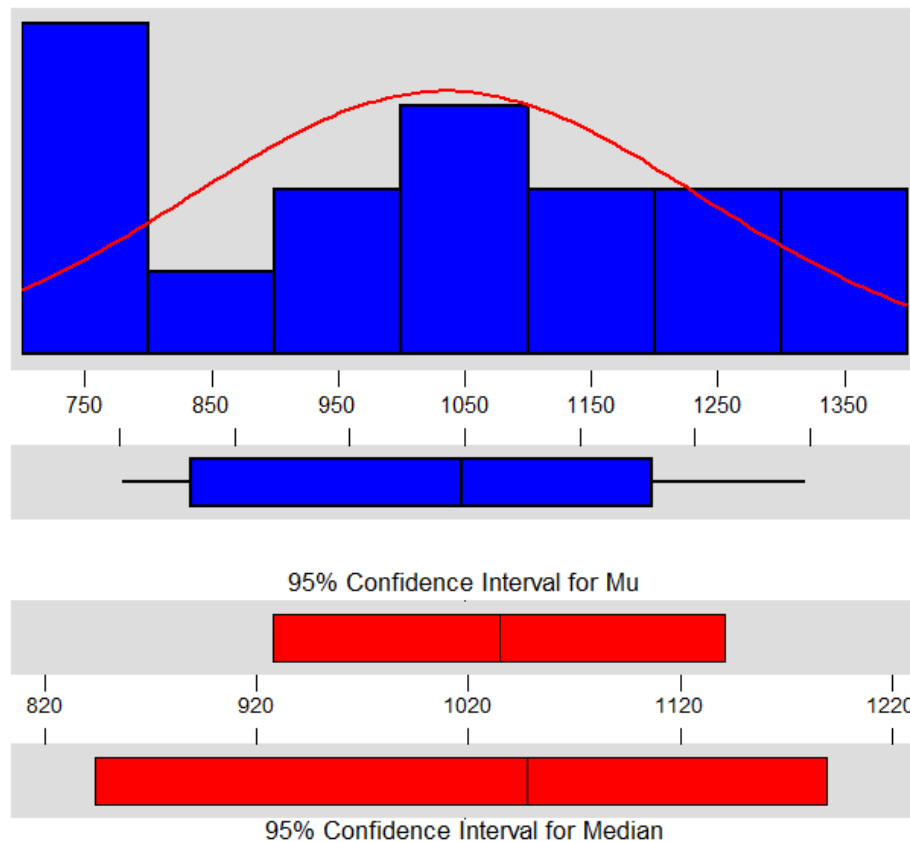
Μονοπαραγοντική ανάλυση- Κυτιογράφημα απολήξεων

data values or <i>estimated values</i>	boxplot features	mapping symbols
minimum →	* — outliers	
<i>lower outer fence</i> →	⋯ — outliers	○
<i>lower inner fence</i> →	⋯ — outliers	
lower whisker →	—	○
lower hinge (Q1) →	▭ — IQR #	
median (Q2) →	— — hinge width	•
upper hinge (Q3) →	▭ —	+
upper whisker →	—	
<i>upper inner fence</i> →	⋯ — 'mild' outliers	
<i>upper outer fence</i> →	⋯ — 'far' outliers	+
maximum →	* — 'far' outliers	

(Carranza, 2009)

Descriptive Statistics

Variable: Pb soil

Anderson-Darling Normality Test

A-Squared: 0.355
P-Value: 0.415

Mean 1034.55
StDev 200.25
Variance 40099.1
Skewness -7.2E-02
Kurtosis -1.30536
N 16

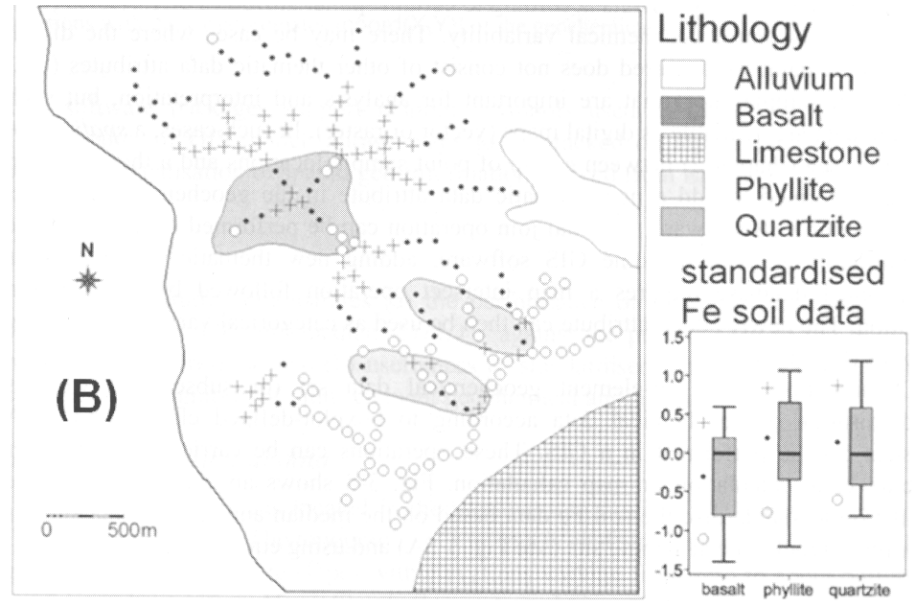
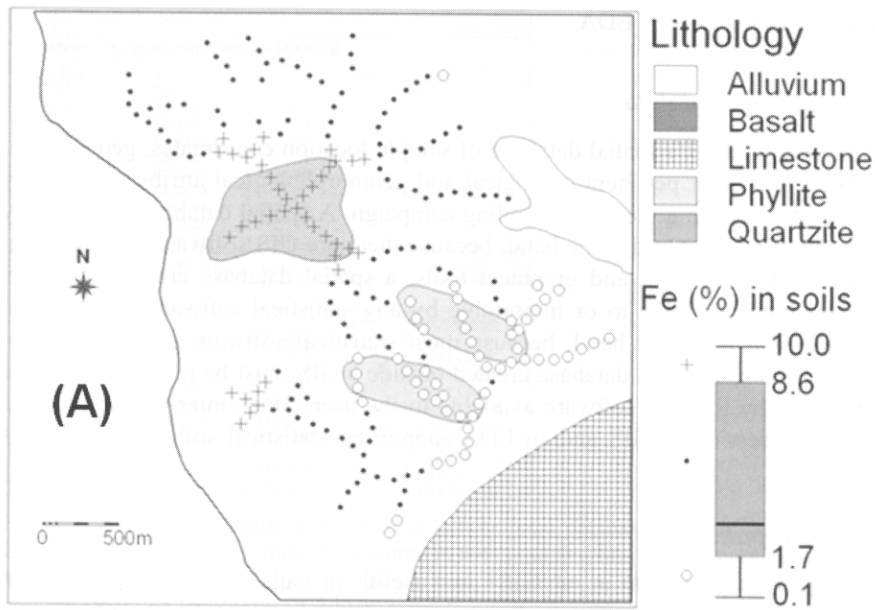
Minimum 752.70
1st Quartile 812.48
Median 1047.80
3rd Quartile 1213.00
Maximum 1346.20

95% Confidence Interval for Mu
927.85 1141.25

95% Confidence Interval for Sigma
147.92 309.92

95% Confidence Interval for Median
843.39 1189.62

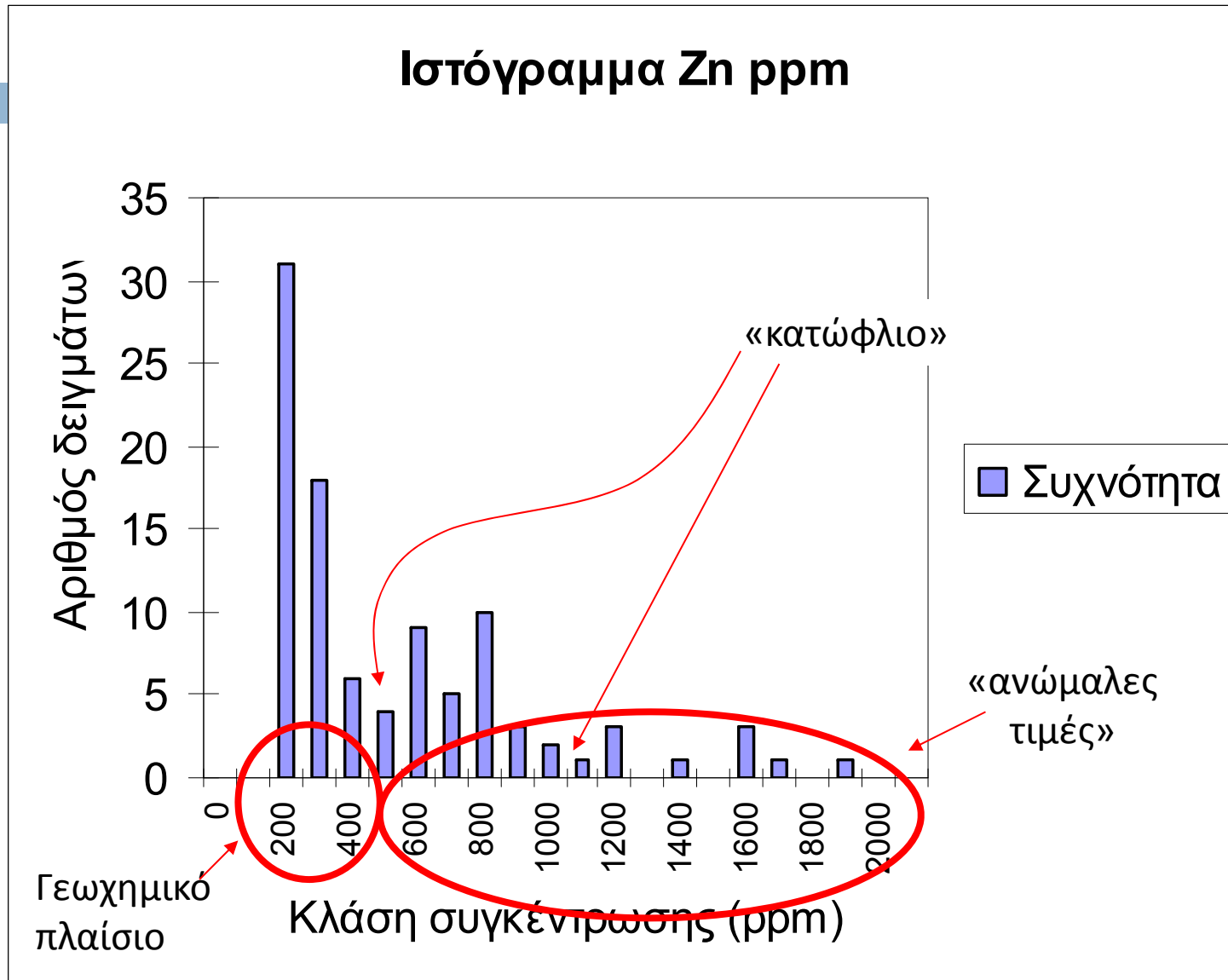
Χωρική απεικόνιση – ταξινόμηση τιμών με βάση το κυτιογράφημα απολήξεων

(Carranza, 2009)

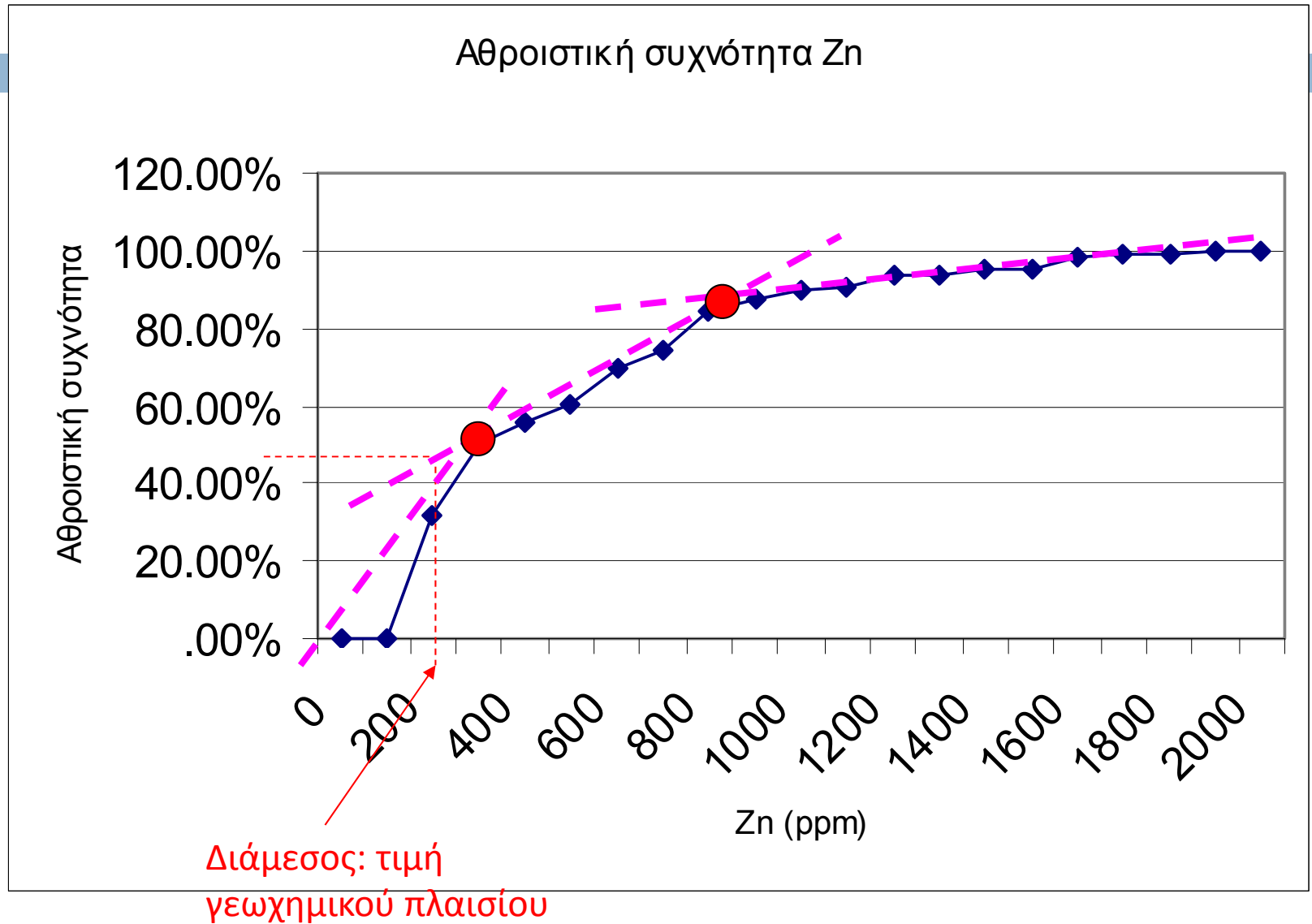
ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

11

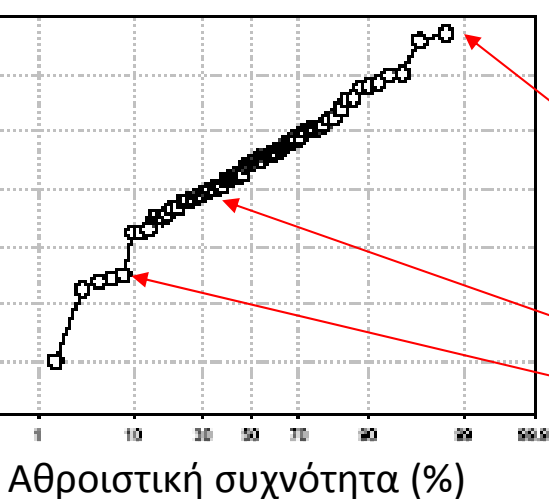
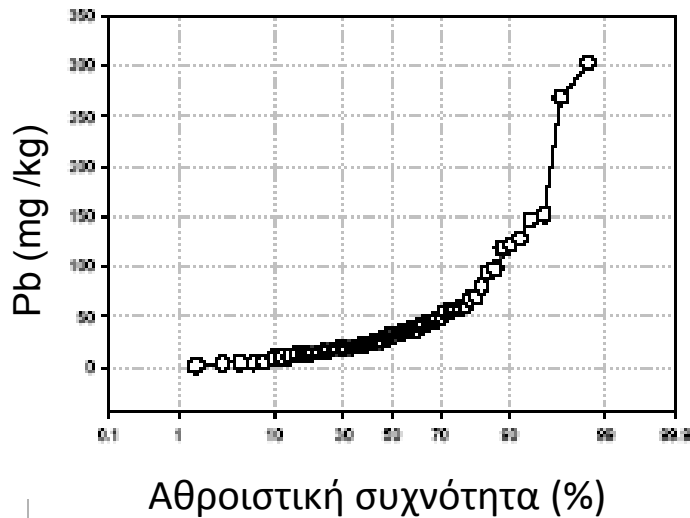
ΓΡΑΦΗΜΑ ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΗΣ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑΣ

12

ΓΡΑΦΗΜΑ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΩΝ

13

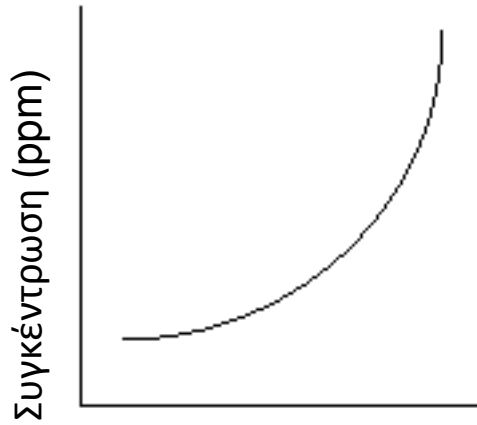
Προβολή αθροιστικής
συχνότητας σε χαρτί
αριθμητικών πιθανοτήτων.

Επιτρέπει την αναγνώριση :

1. είδους κατανομής των δεδομένων (π.χ. κανονική, λογαριθμική).
2. Απόμακρων τιμών.
3. Πολλαπλών πληθυσμών στα δεδομένα.

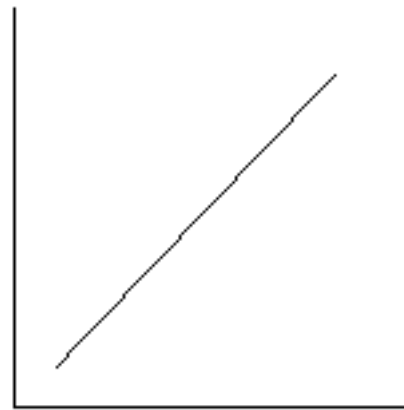
ΓΡΑΦΗΜΑ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΩΝ – ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ

14

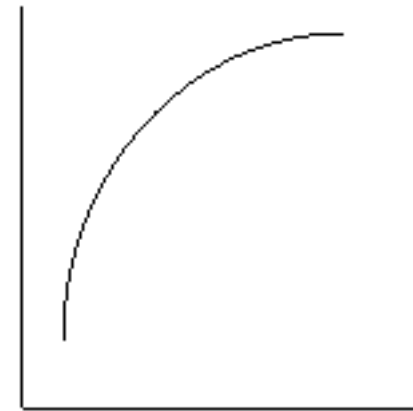

Αθροιστική
συχνότητα (%)

Λοξή κατανομή με
«ουρά» προς τα
δεξιά

Κανονική
κατανομή

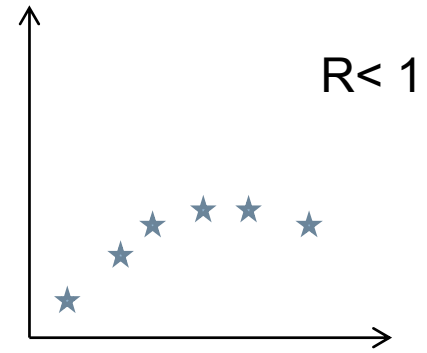
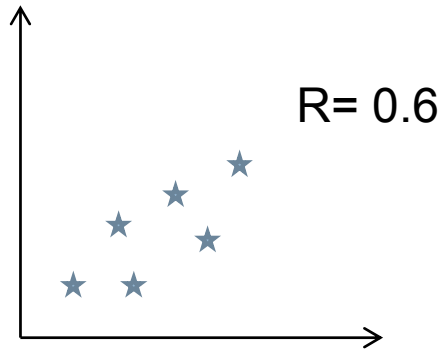
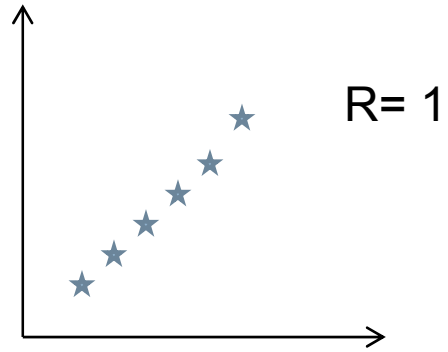
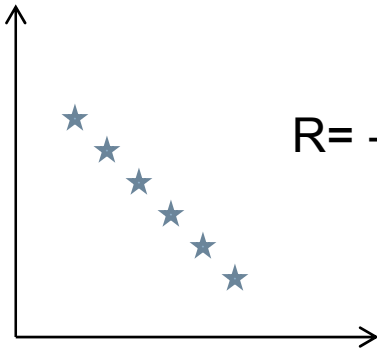

Λοξή κατανομή με
«ουρά» προς τα
αριστερά

Συντελεστής συσχέτισης (correlation coefficient) r .

$$r = \frac{\sum (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{\sqrt{\sum (x - \bar{x})^2 \sum (y - \bar{y})^2}}$$

Ο συντελεστής αυτός παίρνει τιμές από 1 έως -1 με την τιμή 1 να σημαίνει τέλεια θετική συσχέτιση, -1 τέλεια αρνητική συσχέτιση και 0 καμία συσχέτιση. Γενικά τιμές $r >$ από 0.5 σημαίνουν καλή στατιστική συσχέτιση μεταξύ παραμέτρων.

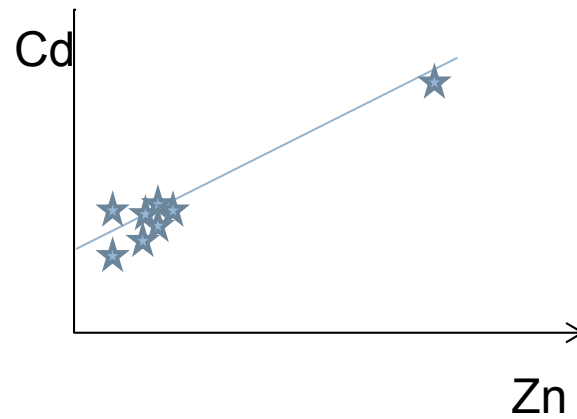
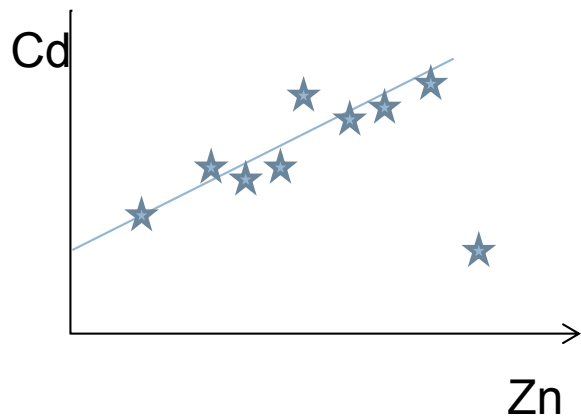
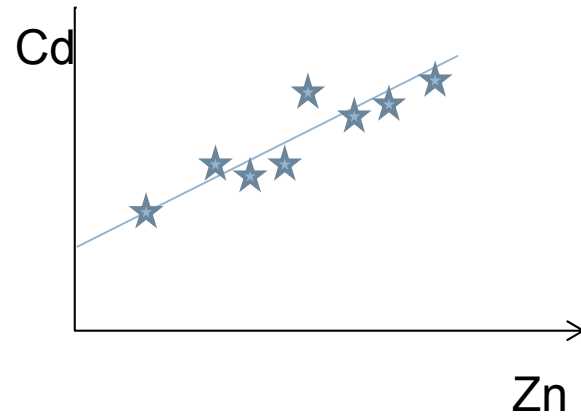
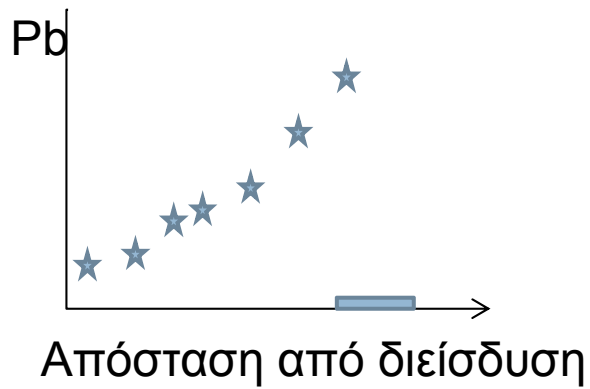

	<i>Pb</i>	<i>Zn</i>	<i>Cu</i>	<i>As</i>	<i>Cd</i>	<i>Mn</i>	<i>Fe</i>	<i>Ni</i>	<i>Co</i>
<i>Zn</i>	0.77 0.000								
<i>Cu</i>	0.33 0.019	0.50 0.000							
<i>As</i>	0.87 0.000	0.77 0.000	0.38 0.000						
<i>Cd</i>	0.66 0.000	0.86 0.000	0.54 0.000	0.71 0.000					
<i>Mn</i>	0.51 0.000	0.79 0.000	0.32 0.023	0.58 0.000	0.75 0.000				
<i>Fe</i>	0.08 0.592	0.23 0.118	0.22 0.135	0.21 0.142	0.29 0.044	0.36 0.010			
<i>Ni</i>	-0.10 0.480	-0.16 0.279	-0.28 0.055	-0.14 0.355	-0.04 0.781	-0.04 0.799	0.22 0.123		
<i>Co</i>	-0.33 0.020	-0.22 0.122	-0.23 0.112	-0.29 0.045	-0.10 0.538	-0.10 0.481	0.46 0.001	0.80 0.000	
<i>Cr</i>	-0.11 0.471	-0.22 0.137	-0.26 0.072	-0.15 0.308	-0.10 0.591	-0.14 0.339	0.24 0.096	0.97 0.000	0.75 0.000

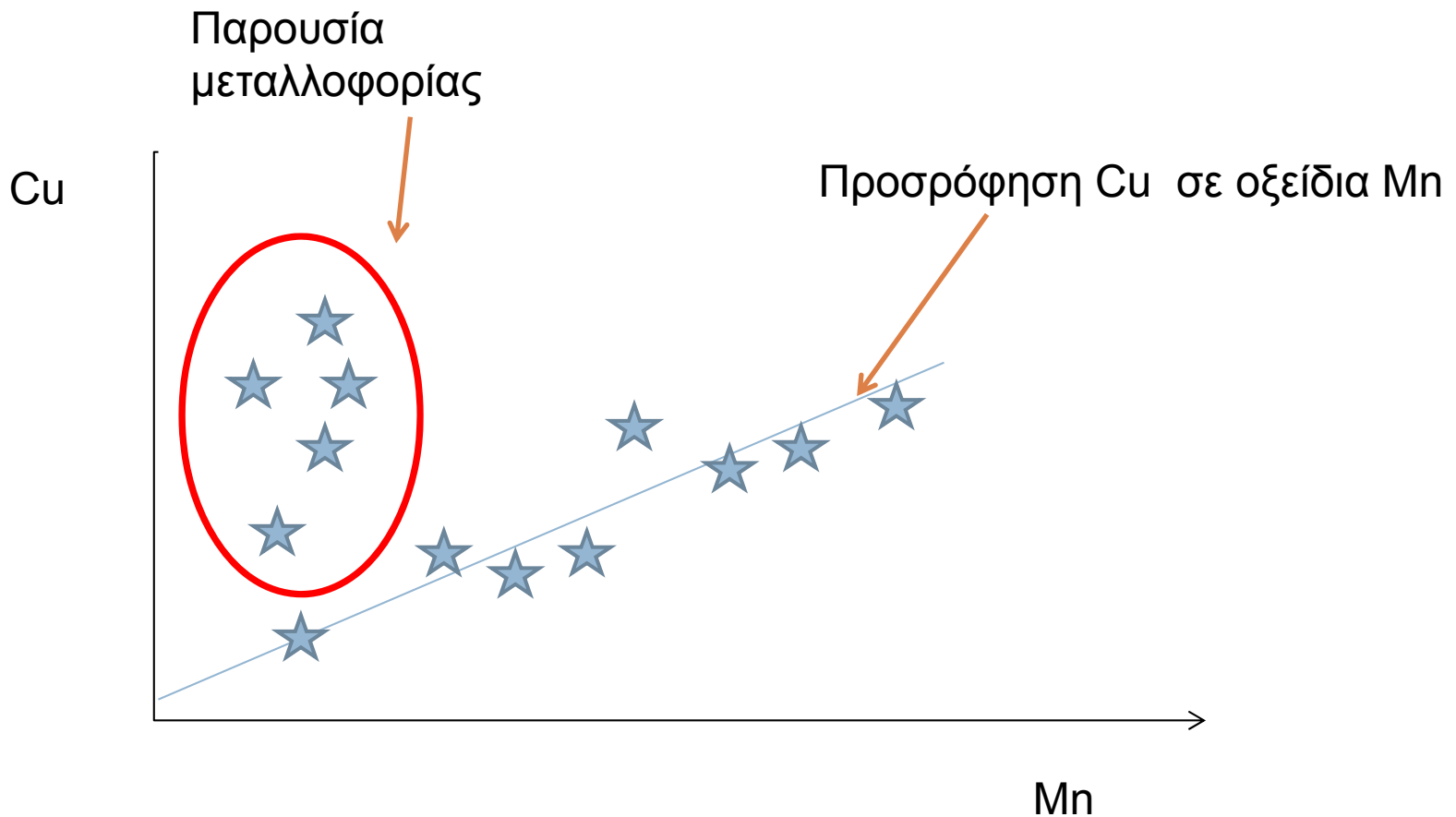
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ

ΓΡΑΦΗΜΑ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗΣ- Διαγράμματα διασποράς

18

Διάκριση διεργασιών

Ανάλυση παλινδρόμησης (regression)

- Μη αναστρέψιμη – διάκριση ανεξάρτητης μεταβλητής (predictor) και απόκρισης (response)
- Παλινδρόμηση του y στο x ελαχιστοποιεί την ποσότητα $(y_i - y)^2$
- Υπολογισμός μοντέλου συσχέτισης λόγω γεωχημικών διεργασιών → γραμμική εξίσωση $y = a x + b$
- Κλίση:

$$a = \frac{\sum (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{\sum (x_i - \bar{x})^2}$$

Regression

The regression equation is
 $y = 191 + 1.45 x$

Predictor	Coef	StDev	T	P
Constant	191.4	989.4	0.19	0.848
x	1.4451	0.8708	1.66	0.111

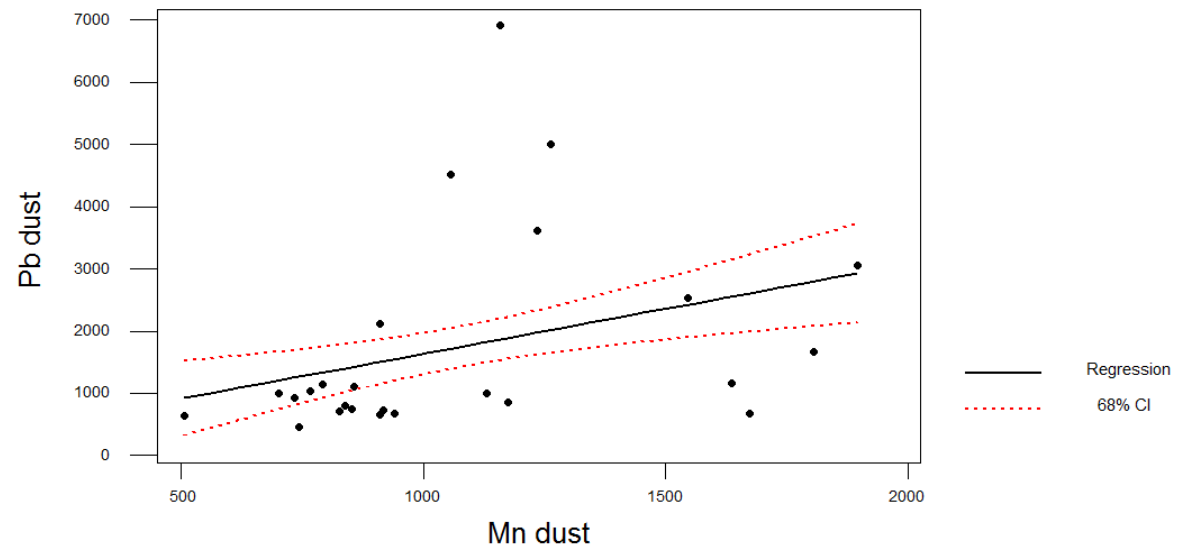
S = 1599   R-Sq = 10.7%   R-Sq(adj) = 6.8%

Analysis of Variance

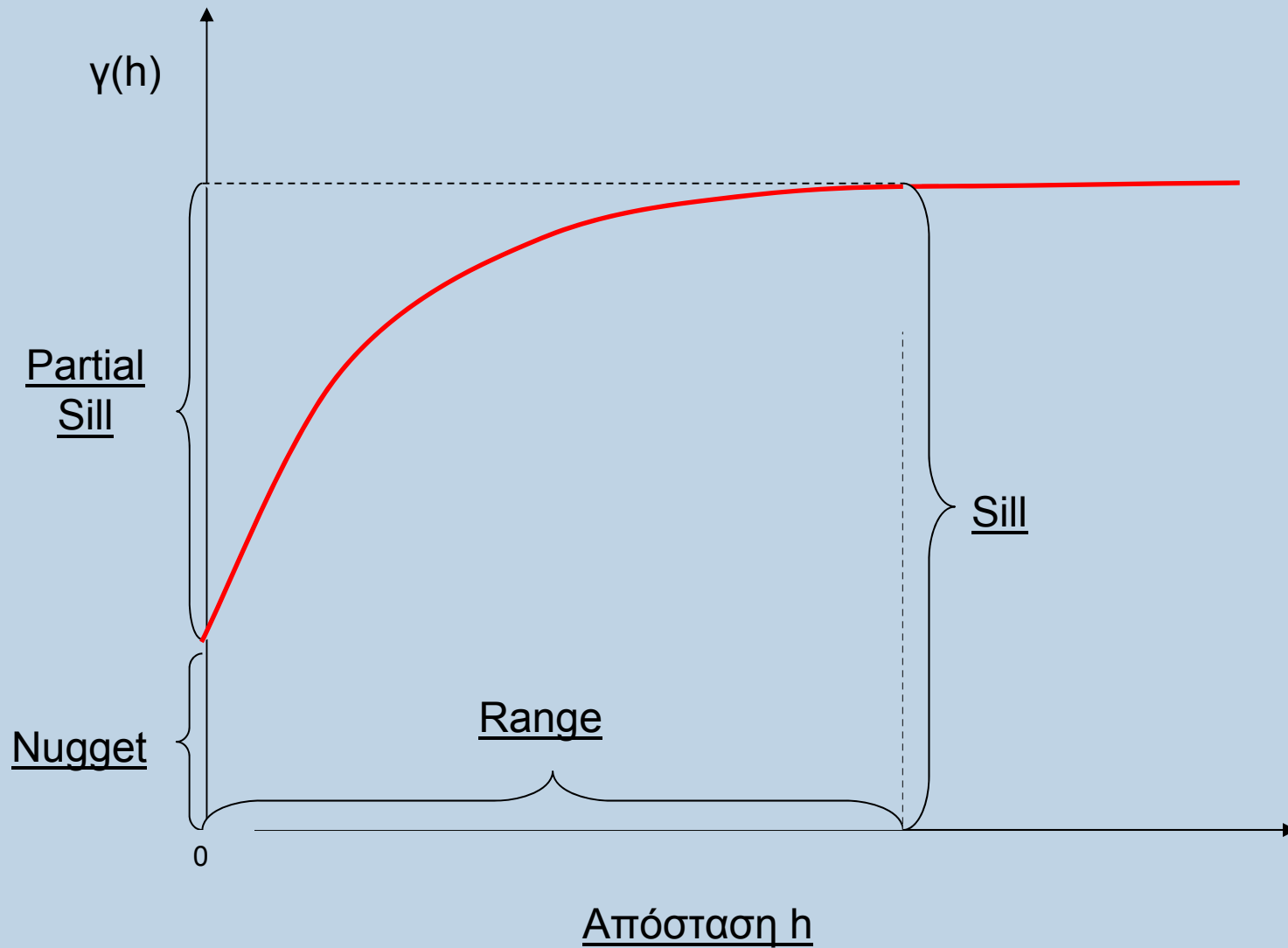
Source	DF	SS	MS	F	P
Regression	1	7044104	7044104	2.75	0.111
Residual Error	23	58826076	2557655		
Total	24	65870180			

Regression Plot

$Y = 191.370 + 1.44512X$
R-Sq = 10.7%

Ημιβαριόγραμμα

Μέθοδος παρεμβολής - kriging

Με βάση το ημιβαριόγραμμα υπολογίζονται τα βάρη των τιμών κάθε σημείου στο χώρο με βάση μετρήσεις στα σημεία παρατήρησης

$$\hat{f}(x^*) = \sum_{i=1}^n \lambda_i(x^*) f(x_i)$$